

Kleine hulpmiddelen

Jan Stofs

Raf Schampaert

www.verv.be

info@verv.be

Kleine hulpmiddelen toepassen

- ▶ In de zorgsector zijn er verschillende kleine hulpmiddelen.
- ▶ De fysieke belasting verminderen en het comfort verhogen.
- ▶ Er is een enorm aanbod beschikbaar.
- ▶ Terug te vinden op o.a.
<http://www.metra.be/>, <https://scouters.nl/hulpmiddelen>, [Vilans Hulpmiddelenwijzer](#) en de [VerV.be](#): zorg-publicaties- vakjargon:
<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2F31e259dbb1.clvaw-cdnwnd.com%2Fc8c8329332daa8b7c23f8739ad38d76b%2F200000992-737b0737b3%2FJargon-hulpmiddelen-zorg%25202020.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK>
- ▶ Tijdens deze workshop gebruiken we het vakjargon als leidraad.

1. Zorgvragers kunnen ingedeeld worden in vijf mobiliteitsklassen

- ▶ MK5: vijf mobiliteitsklassen (Knibbe en Knibbe).
- ▶ Bepalen van zelfredzaamheid en bieden keuze van gepaste hulpmiddelen.
- ▶ Kunnen continu bijgestuurd worden en dus proactief voorzien van hulpmiddelen.
- ▶ Hulpmiddelenlijst van vakjargon VerV is gekoppeld aan mobiliteitsklasse.
- ▶ Als beoordelingsinstrument in relatie met andere schalen : BelRAI.

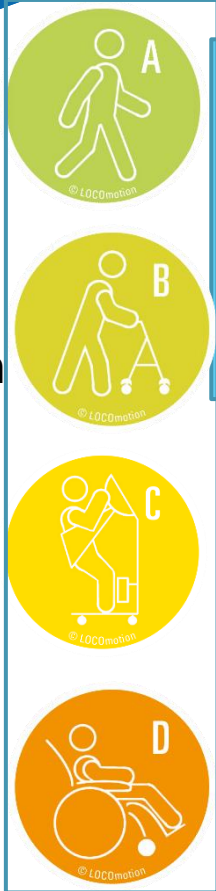
Praktijkrichtlijn
verplaatsen
van personen

Een uitgave van VerV, Dienstverlening voor Eigenaars

vijf mobiliteitsklassen - MK5

▶ A: volledig actief, doet alle verplaatsingen zelfstandig.

▶ B: actief, kan met een hulpmiddel of na instructie zichzelf verplaatsen.

▶ C: beperkt matig actief, hulp nodig bij verplaatsen, heeft zitbalans en een stafunctie.

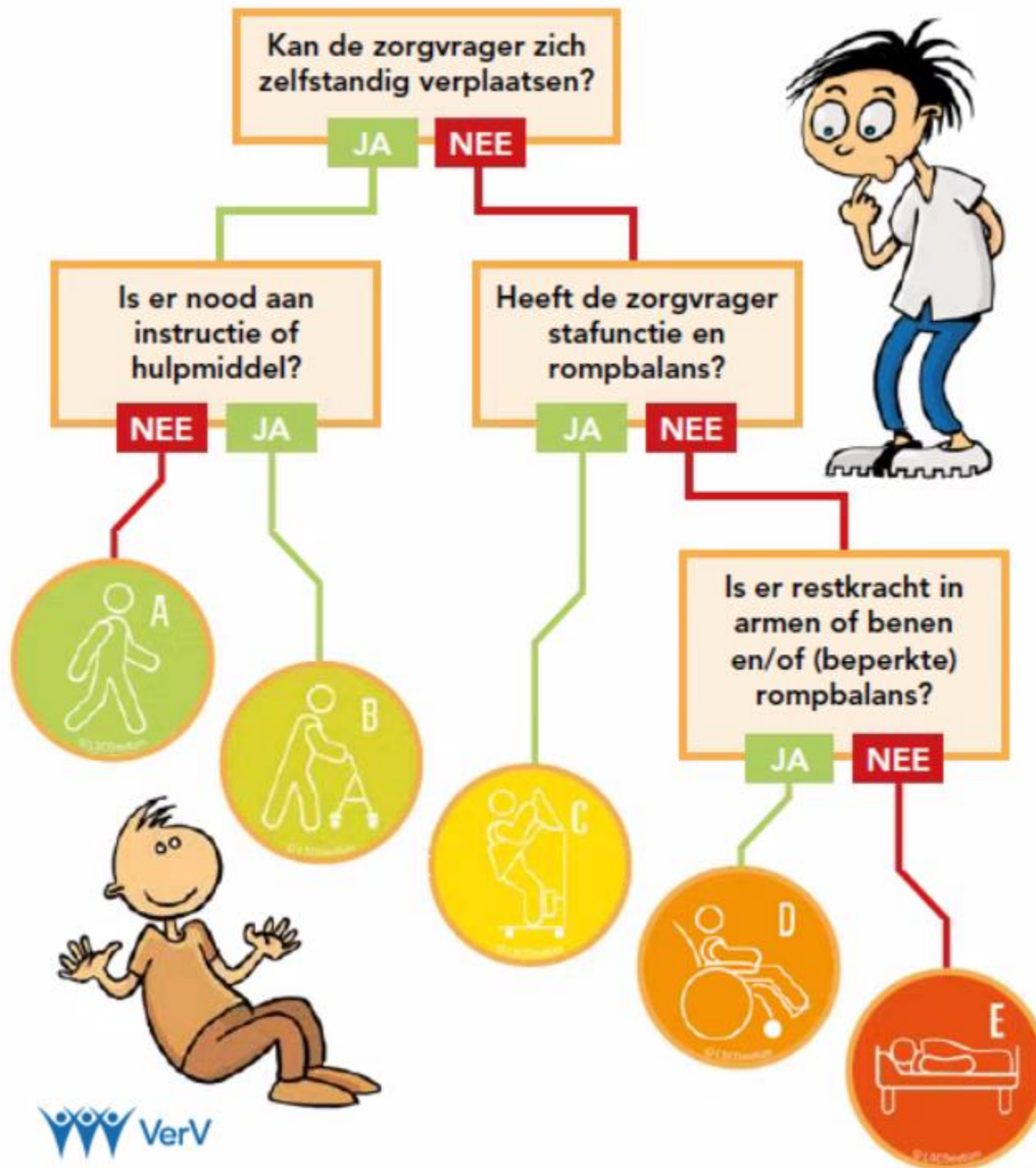
▶ D: half passief, hulp nodig bij verplaatsingen, heeft wel zitbalans, maar geen stafunctie meer. Een restkracht in armen en/of benen is aanwezig.

▶ E: volledig passieve zorgvrager. Geen kracht meer in armen en benen, ontbreken van zitbalans, hoogstens nog hoofdcontrole.

Geen of
beperkte fysieke
belasting

Stimuleren
Van
zorgvrager

Geen
medewer-
king
verwacht

Kleine hulpmiddelen: toepassing

- ▶ Naam Hulpmiddel -jargon.
- ▶ Inventarisatielijst.
- ▶ Mobiliteitsklasse (MK5).
- ▶ Type verplaatsing (+ hygiënische zorgen).

[Zorg :: VerV](#)

Kleine hulpmiddelen:vakjargon

		Omschrijving	Gebruik	A	B	C	D	E	afbeelding	gopen	verhouding		Verplaatsing in bed	Van lig naar zit in bed	Horizontaal transfer	rechtstreeks transfer lig naar zit	transfer van zit naar zit	Ver
Hulpmiddel		Omschrijving	Gebruik						afbeelding	gopen	verhouding		V-01	V-02	V-03	V-04	V-05	V-06
V01	lidmaatsteun	De lidmaatsteun is afgeleid van het bekende viszerstruikje. Dit hulpmiddel is ontwikkeld om de fysieke belasting van zorgverleners bij het verzorgen en verplegen van wonden, het zwachten van armen en ledematen en het aantrekken van steunkousen op bed te beperken.	Plaats het lidmaat op de nurse assistent zodat vb verzorging aan de hiel zonder problemen kan uitgevoerd worden.	X	X	X	X	X		Diverse	5H							
V02	transfergordel	Een transfergordel is een hulpmiddel dat bij praktisch alle transfers bruikbaar is. De hulpvrager kan mee helpen maar heeft onvoldoende stabiliteit om de transfer alleen te doen. De gordel zorgt ervoor dat ondersteuner en hulpvrager bij elkaar ideale grip vinden zonder aan kleren of ledematen te moeten trekken. De transfergordel biedt ergonomische aangrijpspunten zodat de nodige kracht en het risico op lichamelijke letzels geminimaliseerd blijft (b.v. een aangrijpspunt kort bij het bekken i.p.v. onder de oksels).	Hulpverlener of hulpvrager doet de gordel om hun midden en hebben zo een aangrijppunt vb bij het optaan.		X	X				Diverse	5H						X	X
V03	optrekbeugel	Een optrekbeugel is een hulpmiddel dat roef of op het bed wordt bevestigd. De hulpvrager heeft nog de vaardigheid om met de bovenste ledematen mee te helpen en zich in bed op te richten of te verplaatsen.	Laat de hulpvrager de optrekbeugel vastnemen om zo vb het bovenlichaam naar voor te brengen.	X	X	X				Diverse	1H		X	X	X	X	X	
V04	bedladder	Flexibel hulpmiddel met kunststof lus of houten greep dat gefixeerd wordt aan bed, zetel of brancard.	Zorgvrager die nog over voldoende armkracht beschikt met een goede rompstabieliteit kan hiermee van houding veranderen.	X	X	X				Diverse	1H		X	X			X	
V05	draaischijf	De draaischijf bestaat uit 2 op elkaar gemonteerde ronde schijven waarbij de bovenste schijf draait t.o.v. de onderste. De buitenzijden beschikken over een antisliplaag.	De draaischijf laat toe om een hulpvrager die zijn voeten niet kan verplaatsen een gewenst aantal graden te draaien. Een stof functie is evenwel noodzakelijk. Bij een grote draaischijf kan men een voet tussen de voeten van de hulpvrager plaatsen.	X	X					Diverse	1H		X	X			X	
V06	flexibele draaischijf	De draaischijf bestaat uit 2 op elkaar gemonteerde flexibele ronde schijven. De onderste van de bovenste schijf en de bovenkant van de onderste schijf is een polytheen met uiterst lage wrijvingsweerstand, die vlot over elkaar draaien.	De draaischijf kan op de zitting van een stoel (vb autostoel) worden geplaatst. De hulpvrager noemt plaats op de schijf en kan zo gemakkelijk de draai beweging maken om in de auto te gersen.	X	X	X				Diverse	1H		X				X	
V07	antislipmat	Een netvormig matje dat voorzien is van een antislipcoating.	Matje kan gebruikt worden om onderuitschuiven te voorkomen (vb in bed onder de voeten zodat die niet wegglijden bij een verplaatsing).	X	X	X	X			Horizontale verplaatsing	1H		X	X			X	X
	glijkous	Is een hoekervormige kous met een uiterst lage wrijvingsweerstand. Het materiaal rolt over zichzelf zonder dat er vrijwring ontstaat tussen kous en lidmaat.	Handig voor aanbrengen van sati-emboolkous, drukloos of druppalkous over ledematen en dit onder lage weerstand.	X	X	X	X			Diverse								

10 BASISPRINCIPES VOOR ERGONOMISCH WERKEN

1. sta stabiel

2. werk zo veel mogelijk rechtopstaand

3. gebruik zo veel mogelijk steunpunten

4. vermijd tillen en gebruik hulpmiddelen

5. schat het te verplaatsen gewicht in

6. vermijd torsie in de rug

7. hinder de spontane verplaatsingen niet

8. zorg voor veilige en stevige aangrijpingspunten

9. stimuleer de hulpvrager tot medewerking

10. ken je grenzen

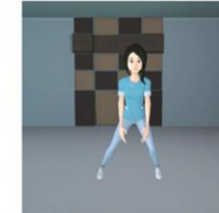
Kleine hulpmiddelen: basishoudingen

[Animaties - eUlift web app](#)

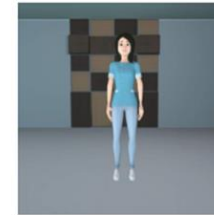
- ▶ Stand
- ▶ Bankhouding
- ▶ Zijwaartse buig-strek
- ▶ Voorwaartse buig-strek
- ▶ Rappel
- ▶ Golfers beweging
- ▶ Knielen
- ▶ Pivoteren

NL Standing

NL Lateral weight shifting

NL EUlift Squat

NL Rappel

NL Front-back weight

NL Pivot

Kleine hulpmiddelen: zorgverlener/zorgvrager

TLH

MultiGlide Gloves, handschoen paar

MultiGlide Gloves
TLH
> zie pagina 6

Handschoen met aan de buitenkant sterk glijdende stof.
Met deze **glijhandschoenen** kan men de handen makkelijk onder een hulpvrager brengen en deze dan ook met dit hulpmiddel verplaatsen.

Kleine hulpmiddelen/zorgverlener/zorgvrager

Glijlaken 2-delig SatinSheet

De SatinSheet is een 2-delig 'in bed systeem' voor het draaien en positioneren van patiënten in bed. De SatinSheet blijft in bed onder de patiënt. Het steeds plaatsen, wegnemen en herplaatsen is dus niet nodig. De SatinSheet combineert 2 delen: het onderste deel komt op de matras (basislaken) en is voorzien van een gladde strook in satijn, het bovenste laken (steeklaken) is ook aan de onderzijde in satijn en bestaat aan de bovenkant uit 60% katoen en 40% polyester. Het steeklaken is beschikbaar in een versie voor enkel het draaien van de patiënt (2D) of voor het positioneren in 4 richtingen in bed (4D). Van het basislaken bestaan er verschillende formaten. De SatinSheet wordt steeds aangeboden in verschillende combinaties (zie referenties).

Ontdek
hier hoe
het werkt

- + Hogerop brengen, wisselhouding of transfer in en uit het bed
- + Ook voor autonoom gebruik (zonder zorgverlener)
- + Uniek materiaal, lage wrijving bij laterale beweging maar hoge wrijving om onderuitzakken in bed tegen te gaan
- + De strepen op het steeklaken duiden de transferrichtingen aan
- + Max 200 kg

referentie	omschrijving	lengte / breedte	
BASISLAKEN			
SSIM4157S	SatinSheet Basislaken Midi Corner Satijnen basislaken met hoekelastieken en katoenen 'stop-stroken' aan beide zijden en bij het voeteinde.	200 / 85	
SSIM4107S	SatinSheet Basislaken Maxi Corner Satijnen basislaken met hoekelastieken en katoenen 'stop-stroken' aan beide zijden.	200 / 90	
SSIM4112S	SatinSheet Basislaken Fit Satijnen basislaken, hoeslaken met katoenen 'stop-stroken' aan beide zijden en volledig satijnen voeteinde.	200 / 90	
TREKLAKEN			
SSIM4115SH	SatinSheet 4D Treklaken Midi.	140 / 200	
SSIM4140SH	SatinSheet 4D Treklaken Midi In2Sheet (inco).	140 / 220	
SET			

Kleine hulpmiddelen: zorgverlener

Een **transfergordel** is een hulpmiddel dat bij praktisch alle transfers bruikbaar is.

De hulpvrager kan mee helpen maar heeft onvoldoende stabiliteit om de transfer alleen te doen.

De gordel zorgt ervoor dat ondersteuner en hulpvrager bij elkaar ideale grip vinden zonder aan kleren of ledematen te moeten trekken.

De transfergordel biedt ergonomische aangrijpingspunten zodat de nodige kracht en het risico op lichamelijke letsels geminimaliseerd blijft (b.v. een aangrijpingspunt kort bij het bekken i.p.v. onder de oksels).

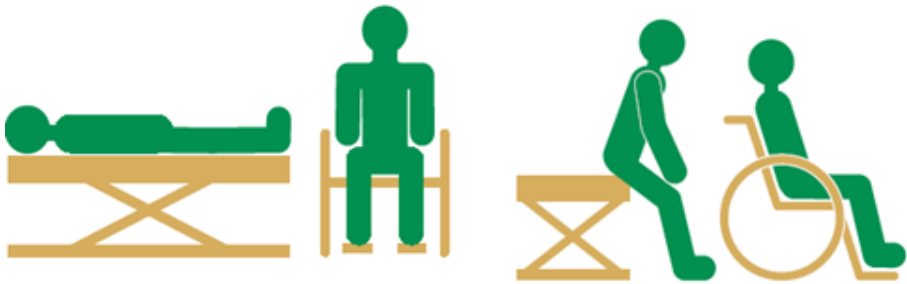
Kleine hulpmiddelen ter ondersteuning van zorgverlener.

- **De lidmaatsteun** is afgeleid van het bekende visserskrukje. Dit hulpmiddel is ontwikkeld om de fysieke belasting van zorgverleners bij het verzorgen en verplegen van wonden, het zwachtelen van armen en ledematen en het aantrekken van steunkousen op bed te beperken. Plaats het lidmaat op de nurse assistent zodat vb verzorging aan de hiel zonder problemen kan uitgevoerd worden.

Kleine hulpmiddelen: zorgverlener / zorgvrager

Een **glijplank** uit kunststof of hout die gebruikt wordt voor verticale transfers in zit. Men kan een zekere ruimte overbruggen tussen twee verschillende units van ongeveer dezelfde hoogte. De hulpvrager kantelt en de glijplank wordt onder de zitknobbels geplaatst. Daarna schuift de hulpvrager over de plank. De glijplank kan ook in combinatie met een glijzeil gebruikt worden.

Kleine hulpmiddelen: zorgvrager/zorgverlener

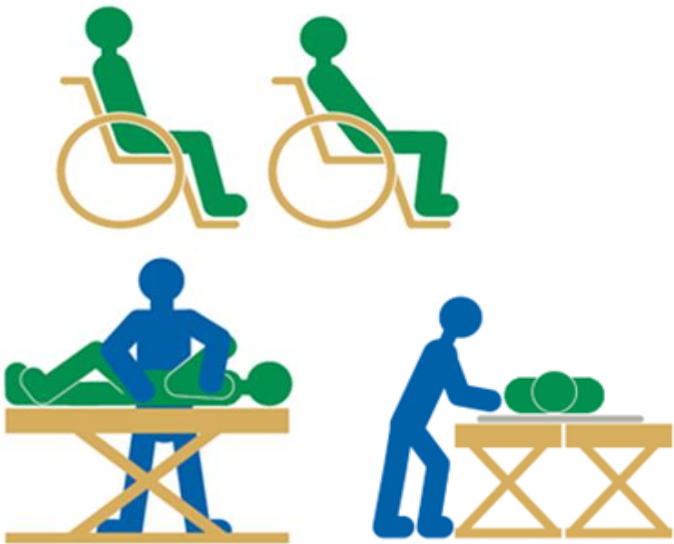
Het **antislipmatje** kan gebruikt worden om onderuit schuiven te voorkomen (v.b. in bed onder de voeten zodat die niet wegglijden bij een verplaatsing) alsook als aan/uitrekhulp voor steunkousen en antislip bij hygiënische zorgen.

Kleine hulpmiddelen:zorgvrager

Transfer/glijlaken (liko)

Het onder een bijzonder zware cliënt aanbrengen van een tilband kan erg zwaar werk zijn. De HandySheet maakt dit gemakkelijker en kan ook worden gebruikt voor kleinere verplaatsingen in het bed

Kleine hulpmiddelen/tipkaartjes

STAP VOOR STAP Wassen, douchen en baden

laurens

Zelfstandig wassen

SCAN QR

1

Zelfstandig wassen en aankleden is belangrijk. Van zelfstandig haren kammen tot de verzorging van make-up. Er zijn veel, vaak eenvoudige hulpmiddelen die daarbij kunnen helpen.

Verzorgend wassen (5.1.3.B) kan ook helpen bij zelfstandig wassen omdat het minder vermoeiend is en minder gedoe oplevert bij de voorbereiding en het opruimen.

Zeker diegenen die snel moe zijn, kunnen voordeel hebben van deze methode die bovendien bewezen evengoed of soms beter is voor de huid.

Daarnaast is het een goede manier om het verspreiden van infecties te voorkomen. Er is geen afvalwater, geen vuile washandjes of handdoeken voor de was en de washandjes zelf kunnen meteen worden weggegooid.

SCAN QR

2

Soms zal het moeilijk zijn om vuil tussen de vingers weg te halen als de handen verkrampt zijn. Forceren werkt vaak averechts: de pijn die dat kan oproepen, doet de hand nog meer verkrampen.

Probeer de hand eerst te ontspannen bijv. met warm water. Het helpt ook om elkaar dan een soort hand te geven en dan voorzichtig, rustig draaiende bewegingen te maken. Zichzelf een hand geven kan ook, als bij een halfzijdige verlamming één hand verkrampt is.

Een prima oplossing is ook om speciaal reinigingsschuim in een washandje te doen en dat om de vieze hand te laten weken, waarna het zacht en schoon wordt (zie filmpjes GoedGebruik).

SCAN QR

3

Voor zelfstandig wassen is een goed ingerichte en voldoende ruime badkamer erg belangrijk. Het kan nodig zijn om die op maat te ontwerpen. Maar bedenk ook dat (tijdelijk) wassen in de keuken ook een oplossing kan zijn.

Als aanpassingen kan je denken aan beugels en steunen op de juiste hoogte, goed bedienbare kranen, een alarm, goede wegzetplekjes voor spulletjes en een antislipvloer.

V voorkom afkoelen bij de wasbeurt. Zorg dat degene die zichzelf wast zichzelf goed af kan dekken met bijvoorbeeld een extra handdoek binnen bereik.

Handig is ook dat het aantrekken van een badjas zowel afkoelen voorkomt als helpt bij het vanzelf afdrogen.

Copyright © 2022 Laurens, LOCOMotion en Van Kleef Instituut. Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijk voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever gebruikt worden voor overname in andere gedrukte, geprinte, digitale of welke andere vorm dan ook. Voor details stuur een e-mail aan info@goedgebruik.nl of j.j.knibbe@gmail.com. Project SETCOVID19 Laurens is mogelijk gemaakt door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Disclaimer Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de schrijvers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave. Ondanks de informatie in deze uitgave zal altijd de officiële gebruiksaanwijzing van hulpmiddelen gevolgd moeten worden en zodoende voorrang moeten krijgen boven de informatie in deze uitgave.

Zelfstandig douchen

laurens

1

Steunen en beugels helpen bij het (op)staan bij douche en toilet. Horizontale steunen zijn vooral bedoeld om op te steunen, schuine meestal om aan op te trekken. Nauwkeurig instellen is belangrijk: kleine verschillen hebben vaak grote gevolgen; zoals niet meer zelf opstaan of meer kans op vallen. Een nadeel van vaste steunen is dat ze moeilijk verplaatsbaar en instelbaar zijn. Met flexibele systemen (aan een rail) kan dat wel. Zo kunnen steunen, douchezetjes en wastafels, verticaal, horizontaal en zelfs in beide richtingen verschoven worden. Ze kunnen ook zonder gereedschap verwijderd worden als ze niet meer nodig zijn: dat scheelt ruimte.

2

Als je niet lang kunt staan is een douchebak zinvol. Met een ietsje hogere kruk kan je makkelijker opstaan.

Een thermostatische kraan helpt om makkelijker te douchen. Het water is meteen op de juiste temperatuur. Daarnaast is het veiliger (water niet te heet) en er is minder waterverlies.

Met een douchebak met een stopinstelling ('doorstroombegrenzer') en een niet te korte slang kan je op elk moment en vanuit elke positie het water stopzetten. Met een extra kraan/slang met bijvoorbeeld een pistoolgreep kan je de watertoevoer snel wisselen of even gericht je voeten of onderlichaam douchen.

3

Zorg dat alle spulletjes bij de hand zijn: handdoek(en), doucheschuim, schone kleding, zalf enz. Handige, wegzetplekjes voorkomen dat je onnodig vaak hulp nodig hebt.

Zorg voor een alarm: de warme, vochtige ruimte bij douchen kan je sneller duizelig maken en het is ook altijd iets gladder.

LET OP De vloer van de douche mag niet glad zijn en moet een goed afschot zonder richels hebben. Dat kan met speciale tegels of coatings die je over een bestaande vloer kunt aanbrengen zodat hij stroever wordt.

LET OP Controleer altijd de temperatuur vooraf even: de gevolgen van te heet water zijn zeer ernstig.

LET OP Maak nooit op eigen houtje een slang langer: een te lange slang kan risico op Legionella- besmetting betekenen: vraag advies.

Copyright © 2022 Laurens, LOCOMotion en Van Kleef Instituut. Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijk voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever gebruikt worden voor overname in andere gedrukte, geprinte, digitale of welke andere vorm dan ook. Voor details stuur een e-mail aan info@goedgebruik.nl of j.j.knibbe@gmail.com. Project SETCOVID19 Laurens is mogelijk gemaakt door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Disclaimer Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de schrijvers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave. Ondanks de informatie in deze uitgave zal altijd de officiële gebruiksaanwijzing van hulpmiddelen gevolgd moeten worden en zodoende voorrang moeten krijgen boven de informatie in deze uitgave.

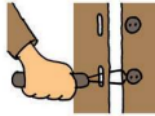
Kleine hulpmiddelen/tipkaartjes

Tips
van ons, voor u

Aan- en uitkleden

Aan- en uitkleden

- 1 Probeer zo veel mogelijk zittend aan en uit te kleden. Dan heeft u minder kans om te vallen.
- 2 Houd rekening met uw kledingkeuze. Rekbare, wijde kleding gaat nou eenmaal makkelijker aan en uit dan strakke kleding.
- 3 Het aan- en uitrekken van kleding gaat makkelijker als u er iets glads onder doet. Bijvoorbeeld een gladde plasticzak of een glad opvouwbaar boodschappentasje.
- 4 Met een knopenhaak kunt u met één hand uw knopen dicht en open doen.
- 5 Met een aankleedstok kunt u kledingstukken pakken en aandoen, als een soort verlengde arm. Aan de stok zit een haakje waarmee sommigen zelfs een knoop of rits kunnen dichtmaken.
- 6 Of gebruik een 'helping hand', dat is een soort grote knijper op een stokje. Daarmee kunt u dingen oppakken, maar misschien ook uw ondergoed of broek omhoog trekken. Dat kan soms ook met een klerhanger, maar dat vergt veel handigheid.

Meer weten? Hulp nodig?
Kijk eens op

laurens.nl
vki.nu
goedgebruik.nl

Bron: Project SETCOVID19 Laurens (2021) © Laurens, Locomotion, Van Kleef Instituut. Mogelijk gemaakt door Rijksoverheid voor Ondernemend Nederland.

Dit materiaal is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteurs, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave. Omdat de informatie op dit kaartje zal altijd de officiële gebruiksaanwijzing van hulpmiddelen gebruikt moeten worden en zodoende voorrang moeten krijgen boven de informatie op dit kaartje.

Tips
van ons, voor u

Aan- en uitkleden

Aan- en uitkleden

- 7 Er zijn BH's met voorsluiting. Dat maakt het soms makkelijker. Maar er zijn ook hulpmiddelen waarmee u uw BH met één hand kunt aantrekken (de Bra Angel) en Bh's die u als een T-shirt kunt aantrekken.
- 8 Een onderbroek met zijsluiting kan uitkomst bieden als u niet goed kunt bukken.
- 9 Misschien kan uw kleding hier en daar wat worden aangepast? Bijvoorbeeld met klittenband in plaats van knopen. Of elastiek in plaats van een broekriem. Als u niemand kent die handig is met naaien, is er vast een naaiatelier in de buurt.
- 10 Gebruik een lange schoenlepel om uw sokken uit te trekken. Of gebruik ook hiervoor de helping hand.
- 11 Uw sokken aantrekken terwijl u niet kunt bukken of uw been niet mag buigen, kan goed met een sokaantrekker met touwtjes.
- 12 Kies voor veilige schoenen zonder veters, bijvoorbeeld met klittenband.

Meer info? Scan de QR-code!

Meer weten? Hulp nodig?
Kijk eens op

laurens.nl
vki.nu
goedgebruik.nl

Bron: Project SETCOVID19 Laurens (2021) © Laurens, Locomotion, Van Kleef Instituut. Mogelijk gemaakt door Rijksoverheid voor Ondernemend Nederland.

Dit materiaal is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteurs, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave. Omdat de informatie op dit kaartje zal altijd de officiële gebruiksaanwijzing van hulpmiddelen gebruikt moeten worden en zodoende voorrang moeten krijgen boven de informatie op dit kaartje.

Kleine hulpmiddelen ter ondersteuning van zelfredzaamheid.

- ▶ Toegankelijke en functionele ontworpen hulpmiddelen om dagelijkse vanzelfsprekende zorghandelingen te kunnen blijven uitvoeren.
- ▶ [3.STEUNKOUSEN: aan- en uitrekken | Filmpjes van alle technieken | Goedgebruik](#)
- ▶ [ZelfredzaamheidsRadar | Breng de zelfredzaamheid van je client in kaart](#)
- ▶ [Wassen lichaamsdelen](#) van Vilans hulpmiddelenwijzer
- ▶ [Borstel ~ Persoonlijke verzorging ~ Hygiëne ~ Hulpmiddelen ~ Scouters: Oplossingen & hulpmiddelen](#)

Bedankt!

Vragen?

Opmerkingen?

